

Andrzej Sądoliński

"Manifestationen der Einsamkeit bei Kafka. Zur Isolierung des Künstlers in sozialpsychologischer Sicht / F.Kafka- manifestacje samotności.- Izolacja artysty z socjopsychologicznego punktu widzenia... : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 20/2 (64), 228

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ CURTIUS Mechthild: Manifestationen der Einsamkeit bei Kafka, Zur Isolierung des Künstlers in sozialpsychologischer Sicht /F. Kafka - manifestacje samotności. - Izolacja artysty z socjopsychologicznego punktu widzenia/. "LILI. Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik". R. 6: 1976, z. 21, Göttingen, s. 26-44.

Na przykładzie twórczości Kafki autorka dowodzi, że marksizm i psychoanaliza (rozumiana jako dyscyplina "dialektyczno-materialistyczna psychologii") mogą być wykorzystane jako inspirujące narzędzia badawcze w refleksji literaturoznawczej. Przedmiotem analizy są dwa opowiadania: "Przemiana" i "Schron", uzupełnione autobiograficznymi wypowiedziami pisarza. Autorka demonstruje, w jaki sposób masochistycznie zdeteminowane poczucie izolacji artysty, postawa outsidera znalazły w tych utworach odbicie estetyczne. Socjologiczne (marksistowskie) ujęcie problematyki - badanie procesu twórczego poprzez wprowadzenie "pojęcia pracy" i "teorii artystycznej twórczości" - oznacza usytuowanie artysty w kontekście historyczno-społecznym.

BP/64/71

A. S.

/II/ MATT von Peter: Der geliebte Doppelgänger. Die Struktur des Narzissmus bei Stefan George /Ukochany sobowtór - struktura narcyzmu u Stefana George'a/. "LILI. Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik". R. 6: 1976, z. 21, Göttingen, s. 63-80.

Opierając się na danych biograficznych i teorii narcyzmu (Freud) analizuje autor kluczowy w poezji George'a motyw: spotkanie podmiotu poetyckiego ze swym sobowtórem. Wyrosła na podłożu narcystycznym "regresja", ujawniająca się lirycznie w ciągle na nowo tworzonym i rozwijanym w wielu wariantach micie chłopca-sobowtóra, ma - zdaniem autorka - "charakter sceniczny". Stwarzając ten obiekt poeta odprawia swoisty "rytuał"; jego wiersze stają się "grą", co usprawiedliwia ich "językowo-poetycką banalność". Dla tego prywatnego komunikatu szuka autor odniesień w sferze społecznej - traktuje go jako pewne odbicie sytuacji "kolektywu", który również posługuje się swą "intymnością" jako narzędziem samopoznania; ujmuje więc psychiczną konstelację i społeczną strukturę we wzajemnej współzależności.

BP/64/72

A. S.